

Göktürkçe Sözlük

Bir bak
tarihe,
TÜRK'e
baş kaldıra
nın sonu ne
olmuş?

) ≫ J. J. Abadan: Cömert

TDK Tanımı : 1. Para ve malını esirgemeden veren, eli açık, ahi, selet, alicenap, kerem, kerim, bankör
örnek: "Elinden gelen her iyiliği yapar, Cömerttir, ikramı çok sever."

- Peyami Safa

2. Verimli olan

örnek: "Bu ilkede soprat bir masal sultani kader Cömert."
- Cemil Meriç

4. J. J. Abar: Gösterişli

TDK Tanımı : Gösterisi olan, çatçaklı, catalı, hökelekteli, sunutorlu, dumhuraklı, müzeğekkel

4. A. J. Acar: Gözüpek

TDK Tanımı : Korkusuz

örnek: "O kadar korkut, o kadar gözü petki ki civar mahalledeki gelen gecelerde bile onun ordusuna yazılmaya başladılar."

- İhsan Okuyan Anar

*↑З↑З↑↓: Adıncıg: Bambaska

TDK Tanımı: Büsbütün başka, apayrı, farklı

örnek: "İşte şimdi bambaşka bir konuya geçiyoruz."

-ihsan Oktay Anar

){ } ♂ ↓ ♂ : Altun : Altin

TDK Tanımı: Atom ağırlığı 79, atom ağırlığı 196,8 olan, 1064°C 'de eriyen, kolay istenen, yüksek değerli, paslanmaz element. Simgesi "Au"

2. Akımdan yapılmış sikke .

Örnek: Çocuğa bir atın takısı .

3. Üstün nitelikli, değerli olan

Örnek: Atin sesli sanatçı.

呻吟：Arkis·Kervan

TDK Tanımı: 1. Uzak yerlere yolcu ve ticaret esyasi taşıyan yük hayvanı katları.

örnek: Her giden sanki içimden bir parça alır,
Kervanın safları bassa da gönlüm basalır.

- Ibrahim Alæeddin Göusa

2. Toplu olarak birbiri ardınca gelen şeyler

örnek: Kervana karışmalı, ne gerisinde kalmalı
ne bosunda dormalı."

- Falih Rifki Aray

Y1) (J): Bağış: Bağışlamak

TDK Tanımı: 1. Herhangi bir kötü davranıştan ıçin ceza vermekten vazgeçmek, affetmek.

2. Bir kimse, kuruluş veya ülke aynı veya rakibi yardımörlerini kendi iradesi ile başka bir kişi, kurum veya özel kişilere karşılıksız daracta devretmek, bağış yapmak, hibe etmek, bahsetmek
3. Bir kişinin üzerinde bulunan görevi ve sorumluluğu kaldırmak:
4. Hos görmek

Örnek: "Sizleri meraka sokmamı aranızda bulunmanın sevincine bağıslayın.
-Halkarnas Balıkçısı)

N4) (J): Bağrı: Kararlı

TDK Tanımı: 1. Kesin karar vermiş olan

Örnek: "Hatta bu kararlı ve aceleci hâliyle kadi suratlı kahveciyi örtülmeyi başardığı bile söylenebilirdi."

-İhsan Çelioy Anar

2. Karanında dinen, kararını değiştirmeyen
3. Dengeli
4. Fiziksel ve kimyasal etkenlerden etkilenmeyen, sabit olan.

↙ FÝRQ : Bilge : Bilge

TDK Tanımı: 1. Geniş ve derin bilgi sahibi olan, bunu en doğru ve yararlı biçimde kullanan, iyi ahlaklı, dğun, öرنek kimse.

2. Obayları erdem ve bilgiden gelen bir üstünükle değerlendiren kimse.

Örnek: "Sokrates yalnız öğretikleriyle değil, öğretme yoluya da öرنek bir bilgedir."

- Nermi ÜYGUR

↔ PÝFÝRQ : Bilgisiz : Bilgisiz

TDK Tanımı: Bilgi sahibi olmayan; bilisiz, malumatsız, cahil, yokutsuz kimse.

↙ 3 } ʃ : Bunçɑ : Bunca

TDK Tanımı: Bu kadar çok.

Örnek: Bunca yıldan sonra bu ziyaret de nereden gitmişti?

- Ahmet ÜMIT

→ ↗ ↘ ↙ : Caman : Büyücü

TDK Tanımı: 1. Büyü yapan kimse, efsancı

örnek: "İlk işi Ertuna büyütüyü yatalattırıp cezalandırmak oldu."

- Oğuz Özdeş

2. Çevresindekileri çabuk ve güclü olarak etkileyen kimse

örnek: "One yaman büyütür, şeytan tülü var bu herifte."

- Refik Halit Karay

↗ ↗ ↘ ↙ : Çaklı : Güzel

TDK Tanımı: 1. Göze ve kulaga hoş gelen, hayranlık uyandıran, aitken koraklı

2. İyi, hoş, mis

3. Betteneşe uygun düzen ve basarı düşüncesi uyandıran şey

4. Sayılılık ve ahlaki iştahlilik düşüncesi uyandıran

5. Görgü lezallarına uygun dan.

6. Sıradan, hoş(hava).

örnek: Evet sadece ikimiz... İstetlik ne güzel bir yaşı atsan!!

- Füridzan

7. Okçayıçı, aldatıcı, lardırıcı

8. Pek iyi, doğru

9. Her görünüşlü kız veya kadın

10. Hoca giden, beğenilen, iyi, doğru biçimde

11. Adamaklı, şiddetli bir şekilde

ጥጥሬ፡ Canık : Tüccar

TDK Tanımı: Ticaret yapan, ticaretle uğraşan, ticaret erbâbı kimse; tacir, tecimîn, bezîrgân

Örnek: "Ova köylerinde sözü geçen bir koyun tüccarı ile orada buluşacaktır."

- Tarık Buğra

ዘጋጀ፡ Cavıldak : Neseli

TDK Tanımı: 1. Neşesi dan, keyifli, pörneşe

Örnek: "Yaşadığımızın önemini ve yapıp etiklerimizde ölçütü göztererek yani edebe riayet ederek hem ciddi hem neseli olabiliyoruz."

- İsmet Özel

2. Nezeyle

Örnek: Ona o kadar neseli karşıladı ki keyfi hemen yerine geldi.

- Peyami Safa

ጥጥና፡ Caymaz : Kararlı

TDK Tanımı: 1. Kesin karar vermiş olan

Örnek: Hattâ bu kararlı ve aceleci hâliyle karil suratlı kahveciyi ürkütmemi basardığı bile söylenebilirdi.

- İhsan Oktay Anar

2. Karanında direnen, karanını değiştirmeyen.

3. Dengeli

4. Fiziksel ve kimyasal etkenlerden etkilenmeye sabit olan

↳ ↳ ↳ : Cabar : Elçi

TDK Tanımı: 1. Bir devleti başka bir devlet katında temsil eden kişi, sefir
2. Bir ulaşma sağlamak veya iş bıirmek için birinin yanına gönderilen kimse
3. Peygamber

↓ ↳ ↳ : Cabuk : Çabuk

TDK Tanımı: 1. Hızlı olan, yavaş karıştı
örnek: "Bir an öyle bekledi, sonra birdenbire arkasını dönerken çabuk adımlarla uzaklaşdı ve sokağın köşesinde kayboldu."
- Sabahattin Ali
2. Akıslan veya gösterilenden daha kısa bir zamanda, tez, yavaş karıştı
örnek: "Kanı kanıma sıcak gelmeseydi bu kadar çabuk tanırız ve açılıabilir miydik?"
- Etem İzzet Berice
3. "Acete et, oylanma" anlamında seslenme sözü

↙ ↳ ↳ : Caça : Gemici

TDK Tanımı: 1. Gemide çalışan veya gemi işleten kimse
örnek: "Filikada hamla oturan gemici, bir elıyla namlının kenarına düşmüş."
- Zeyyat Selimoglu

)})\|\lambda: Çağan: Bayram

TDK Tanımı: 1. Milli veya dini bakımından önemli olan ve kutlanan gün veya günler
2. Şenlik
3. Tam ve yoğun bir mutluluk duygusu
Örnek: "Sandalda, gemide bir sevinç, bir bayram, el sırmalar, gülüşler, yaşalar."
- Necati Cumali

)}\{\|\lambda: Çağlasun: Dürüüst

TDK Tanımı: 1. Sözdinde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, doğru kimse
2. Kurallara uygun, yanlışızı olan
Örnek: İyi gıyinmek her zaman düzgün bir şekilde ifade eder.
- Halide Edip Adıvar

<}\|\lambda: Çalık: Silahşor

TDK Tanımı: 1. Silah kullanmada ustalık olan kimse
2. Bir ideolojiyi bağınaz bir biçimde savunan kimse

ئىيىرىخ:Dirilig: Hayat

TDK Tanımı : 1. Canlı, sağ olma durumu

2. Yasam

“örnek” Hayat sahnesiyle yetmiş üç yaşın basamaklarındaym.”

- Halit Fahri Ozansoy

3. Часы

örnek: Köy hayatı, gece hayatı

4. Toplumsal, ekonomik, kültürel, tarihsel vb.

Kosulların belirlediği bir dönemde, bir topluma veya kse özgü yaşam biçim

örnek: "Uzun dualardan sonra bana denizcilik hayatını anlatmaya başladı."

- Regat Nuri Günekin

5. Geçim şartlarının bütünü

Örnek: Hayatımı yazılarımla kazanırım."

- Halide Edip Adıvar

6. Canlılığı gösteren hareket kaynağı

örnek: Buköyde hiç hıçkırık yok.

7.4a_{2g}₁

örnek: Hayat onları birbirli birləşirmədi

8. Yaşamayı sağlayan şartların bütünü

Örnek: Ayda həyət yox.

9. Bir kimsonin tarihsel biyografisi, haway "öyküsü", haway hikayesi;

Örnek: Atatürk'ün hayatı.

YHŞX}: Domanıç: Dumanlı Bölge

TDK Tanımı: Duman altında kalmış olan

HŞENX: Dögen: Dövüşçü

TDK Tanımı: Dövüşmeyi seven kimse

örnek: "Son darbesini indirecek bir dövüşçü gibi toplandı."

- Ömer Seyfettin

JYH}: Dumanlı: Efkarlı

TDK Tanımı: 1. Herhangi üzünlü bir olay sebebiyle
hüzünlenmiş olan kimse

2. Düzünceli, üzünlü, tasali, kederli olan,
başlı dumanlı

örnek: 'Tam Yakup'tan ayrıldığının ikinci
yıl dönümü idi ki o gün 'Perihan'ın
daha efkarlı, bir günüydu.

- Mustafa Küseali

JYH}: Dura: Kalıcı

TDK Tanımı: 1. Sürekli, geçici karşılı

2. Her zaman geçerliğini sürdürerek olan

3. Bir süre için belli bir yerde kalın, geçici
karşılı.

HNJYSS : Duvak : Duvak

TDK Tanımı: 1. Gelinin başını, bazen de yüzünü örten dantel veya tülden ömü, bürükl
2. Küp, tandır, baca vb. nin taş veya topraktan yapılmış kapığı.
3. Yeni doğan bau bebeklerin doğduğu zaman başlarını çevreleyen zar.

{), (D}SS : Duygu : His

TDK Tanımı: 1. Duygu

örnek: "Sevgi tanımayanlar ayrılığın acısını da bilmezler, özlemezler ve gurbet hissi duyamazlar."

- Mehmet Kaplan

2. Duygu

3. Sesme

HNX : Düz : Kurallı

TDK Tanımı: Kurallı olan, kurulatabilir olan, kaideli, düzeniz
karşıtlı

HÇRÇLÇ: Ecevit: Çalışkan

TDK Tanımı: Gayretli, çalışmayı seven, yügrük
gayretkes

Ömek: "Bundan başka saygılı, demiz ve
çalışkan bir kızdı."

- Halide Edip Adıvar

MÇXÇ: Edgü: Adil

TDK Tanımı: Adaletle iş gören, adaletten, doğruluktan
ayrılmayan, hakkı yerine getiren, adaletli

Ömek: "Milletler tarihte fahişelerden fazla adillere
bağlıdır."

- Falih Rıfkı Aray

MÇXÇ: Edi: Ata

TDK Tanımı: 1. Büyükbababın başlayarak geriye doğru
aşılardan her biri; baba, dede, cet

Ömek: "Yı kır gözüme huri görünürsün,,
Atan seni sevmey benden ziyade."

2. Kızının gecmişte yazmış olan büyüğleri,
ağababa

31 YYJ : Erinc : Gerçek

TDK Tanımı: 1. Yalan olmayan, doğru olan şey; şıra, ciddi, hakikat
örnek: "Esasen bizim için milli varlık ile istiklal ve hürriyet
aynı gerçekin gesitli cephekeridir."

2. Gereklilik

örnek: "Her halde o gün imparatorluğun ölmüş açık bir gereklidir."
- Halide Edip Adıvar

3. Doğruluk

örnek: "Bu laflarda gerçek hayatı ne kadar çoksa
duygusal hayatı da ondan az değildir."
- Burhan Felekt

4. Yalan olmayan

örnek: "Güreşler acısı tukara kafile, yüzlerinden
gerçek acı ağa ağa ölü arkadaşlarının
namazını kıldılar."

- Halikarnas Balıkası

5. Bir durum, bir nesne veya bir nitelik olarak var olan, varlığı inkâr edilemeyen, olsa durumunda olan, özbeöz, hakiki

örnek: "Koğu paranın saymaca değeri varsa da gerçek
değeri yoktur.

6. Aslına uygun nitelikler taşıyan, sahibi

7. Temel, başlıca, asıl

örnek: "Bir kişinin ahlaklı olması için, o benim dedığım
gerçek ahlâka erişebilmesi için bir de akemi almalıdır."

- Nurullah Atac

8. Dağadaki gibi olan, doğayı aynen yansitan.

9. Yapay olmayan

10. Düşündürmek, tasarımlanan, imgeleme seyklere karşı var
olan.

YYJ : Erk : Güçlü

TDK Tanımı : 1. Güçlü, kuvvetli olan; yavuz

örnek: "Kalink gürdeli, güclü bir kişiyardı."

- Ayla Kurlu

2. Sıddeti çok olan

örnek: "Çok güclü bir rüzgâr kasırgaya denizyordu
ve ormanı kaplayan siyah sisin sıtaya
doğru hızla atlığını görebiliyorduk."

- Melike Melis

3. Sözü geçen, dediğini yaptıran; kudretli

örnek: "Sanırım uzaq zaman kimliğini korumak,
güçlü kalabilmet için direndi.

- Reha Mağden

4. Nitelikleri ile etki yaratan

örnek: "Bu denli güclü bir aşkı bundan sonra da
önceyeceğini biliyordum."

- Ahmet Ümit

YYJ X YYJ : Ermek : Yaşamak

TDK Tanımı : 1. Canlığını, hayatını sürdürmek

2. Sağ olmak ; durmak

3. Varlığını sürdürmek

4. Bir yerde oturmak, kalmak

5. Gecimini sağlamak

6. Herhangi bir durumda bulunmak veya olmak

7. Görüp geçirmek, başından geçmet

8. Sürmek, devam etmet

9. Keyfi yerine gelmet, mutlu olmak, işleri yolda olmak

§ 9 N X § : Galin: Hediye

TDK Tanımı: 1. Armağan

örnek: "Yengemin düğün hediyesiymis,
hâlâ takiyor."

- Ahmed Ümit

2. Fiyat

örnek: "Mesela, bir Muşahî Serif'in satın
alacağı zaman 'Bedeli kaç kuruşur?'
denilmez. 'Hediyesi kaç kuruşur?' denir.
Çünkü mukaddes birzey mümkinler tarafından
dan hiçbir bedel mukabilesinde satılamaz."

- Ziya Gökalp

§ H T T A } } X : Gengsi: Mucize

TDK Tanımı: 1. Peygamberlerin kendine inanmayan insanlara
Peygamberliğlerini ispat etmek amacıyla
Allah'ın (c.c.) iznine bağlı olarak gösterdikleri
olagansız olaylar, haller

2. İnsanları hayran bırakan, insan aklının
alamayacağı, olagansız, şaşırtıcı olay
örnek: "Şirin ga rnasıla umdiğimden daha iyi tasir
yaptı ve zaballı Hacı Ömer, bunu benim
bir mucizem olarak gördü."

- Resat Nuri Güntekin

3. İnsanları hayran bırakan, insan aklının
alamayacağı derecede şaşırtıcı dan
örnek: "Onların aşkları ve evlilikleri zaten bir
mucize değil miydi?"

- Tarık Buğra

) N H : Han : Devlet Başkanı

TDK Tanımı: Yönetim şekline göre devletin en üst Yöneticisi

N) N H : Hanlı : Yurttas

TDK Tanımı: Yurtları veya yurt duyguları bir dantaların her biri, varandası

örnek: "Yurttaslarım arasında bana bu yabancılığı
geldirmemek isteyenler de oldu tabii."
- Adalei Ağaoğlu

) } S N H : Hatun : Hanın Eşi

TDK Tanımı: 1. Kadın

2. Hanım

örnek: Emine Hanım

3. Kızının Karısı

örnek: "Bizim hanım, bir manifatura mağazasında
lezgâhırdı."

- Nâzım Hikmet

4. Yüksek makamdaki Kadınlara ve han eşlerine
verilen ünvan.

örnek: Bağdat Hanım

4. İYİ: İyidir: İyi

TDK Tanımı: 1. İstenilen, beğenilen nitelikleri taşıyan, beğenilecekti
bucakta olan, yavuz, kötü karışımı.
2. Bol, çok, aşırı
örnek: İyi yağmur yağdı.
3. Uğurlu, hayırlı, iyilik getiren
4. Esen, sağlam
5. Yerinde, uygun
örnek: İyi bir cevap
6. Dağıtılan
örnek: İyi olan bu işe karışmamaktır.
7. Yeterli, yetecekti miktarında olan
8. Öğrencinin değerlendirmesinde kullanılan,
ortalı ile pekiyi arasındaki not
9. İstenilen, beğenilen, yerinde, yararlı, uygun biçimde

4. İYİBAR: İbar: Koku

TDK Tanımı: 1. Nesnelerden yayılan kükük zerrelerin
burun yarı üzerindeki özel sınırların
uyandırıldığı duygusu
2. Güzel kokmak için sürülen esans
örnek: Koku sürülmek
3. Olacak bir olayın önceden belirtisi
örnek: Orta da savaş kokusu var

⇒} ↳ :Kaçış: Savaş

TDK Tanımı: 1. Devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silahlı mücadele, ~~hattâb~~, çenk
örnek: "Savaş yıllarıydı, orta hâllilern bile doğru dürüst yiyeceği yoktu."
- Ayla Kurlu

2. Mücadele

3. Bir şeyi oradan kaldırırmak, yok etmek amacıyla girişilen çaba
örnek: Veremle savaş.

↙} ↳ :Kağba: Muhafiz

TDK Tanımı: 1. Koruyucu

2. Bir kalanın veya şehrin önemli yerlerini korumak, düzeni ve güvenliği sağlamakla görevli komutan
örnek: İstasyonda veliahı, uğurlayıcılar arasında İstanbul muhafizi da vardı.

- Faruk Rıtkı Aray

)→} ↳ :Kaman: Cesur

TDK Tanımı: 1. Cesareli

2. Cesareli bir biçimde
örnek: "Erkeklerle karşı ilk tanışmada cesur ve ümit verici durandı."

- Refik Halit Karay

}}}: Manço: Sonsuz

TDK Tanımı: 1. Sonu olmayan, bitmeden, ucu bacağı olmayan, hep kalacak olan, bengi, bitimsiz, tüketmez, seansız, ebedî, ilanı hâye, namızehâni, payansız
2. Ölçülemeyecək kadar çatı ve büyük olan
örnek: "Şu sonsuz mavidikte var mıydı onun eşi?
Kim sonderebilindi o mahrem gânesi?"
- Enis Behic Koryurek
3. Sonu ve sınırlı olmayan şey
4. Sonu olmayan, her niceliği aşabilen

}}}: Ming: Gamze

TDK Tanımı: 1. Bazı insanların cüdelerinde, yanaklarında doğal olarak bulunan özellikle güldüklerinde daha iyi görülen kılık görür.
2. Yan bakış, göz süzme, sitemli bakma,
örnek: "Elif kaşlarını çatar
Gamzesi şneme batar"
- Koracaoglu

}}}: Mung: Hüzün, Elem

TDK Tanımı: 1. Gönül üzgülüğü, melankoli;
2. Keder
örnek: "Bu derdi huz edinenler elem çekmez."
- Necip Farid Kisakürek

Y}{>4){}: Ogurmus: Ağzı Sıkı

TDK Tanımı: Sır saltlayan, ağzı pek, ketum

örnek: "Terbiyeli, tedbirli, ağzı sıkı, aklı başında, bir hizmetçi anıytan." - Hüseyin Rahmi Gürpinar

Y){, l{): Ogus: Bolluk

TDK Tanımı: 1. Bol elma durumu

2. Bereket

3. Parasal bakımından rahatlık

örnek: "Hep eski bolluk zamanlarında yapılmış büyük vezir konaklarına rastlanındı." - Abdülhak Sınav Hisar

4. Çok, fazla elma durumu

örnek: "Öeden beri dergileri kaplayan şiir bollugundan ürkterim." - Necati Cumali

5. Her şeyin bol olduğu yer.

)↓↓: Okan: Anlayış

TDK Tanımı: 1. Anlamak işi, idrak, tebakkı:

2. Bir toplum veya topluluktaki bireylerde görüş, alışkanlık ve davranışların ekisiyle belirlenen düzünme yolu, görüş bigimi

3. Hos görme

4. Anlama yeteneği, feraset, izan

→ Nhk : Öktem : Bilge

TDK Tanımı : 1. Geniş ve derin bilgi sahibi olan, bunu en doğru ve yararlı biçimde kullanan, iyi akla sahip, olgun, örmek kimse
2. Olayları erdem ve bilgiden gelen bir üstünlikle değerlendiren kimse.

H1N : Opöz : Can

TDK Tanımı : 1. İnsan ve hayvanlarda yaşamayı sağlayan ve ölüme vücuttan ayrılan madde dişti. Ruh
2. İnsanın kendisi varlığı, özü
3. Canlı olma durumu
4. Kişi
Örnek : "Benimle beraber dört canır."
- Falih Rıftı Aray
5. İnsanın duygularını taşıyan iç akemi
6. Bechkasılık ve mevkiliğe tanıkları kardeş.
7. Saygı ve yatkılık duygusu ile kendisine bağlanan

→ HN : Özübek : Cesur

TDK Tanımı : 1. Cesareli

Örnek : Bu yeterince cesur olmadığını bir göstergesi olabilir.

- İhsan Oktay Anar

2. Cesareli bir biçimde

HJKYUJ1:Parsak:Merhamet

TDK Tanımı: Bir kimsenin veya başta bir canlı varlığın karşısındaki kötü durumdan dolayı duyulan üzümü, acıma
örnek: "Halbuki Türk mozisi, o devirdelerin idrakine göre şefkatim, merhametim yüzlerce abidesini
vücutda getirmiştir."

-Hamdiullah Suphi Tanrıöver

JVJ3J7J1:Perinçek:Sadık

TDK Tanımı: 1. Sadakatlı

örnek: "Birisi onu alsa en sadık kadın olur, en güzel
yemekleri pişirecekti."

-Gelin Ahın

2. Doğru, gerçek

ŞPKYJ1:Pusat:Silah

TDK Tanımı: 1. Savunmak yada saldırmak için kullanılan araç,
2. Savunmak yada saldırmak için kullanılan etken nesne
3. Bir konuda etkili şey

örnek: "Yalnız karlanmam değil karlanmam gereken
şeyi yapması ian eline silah vermemi de
istiyordu."

-Reha Mağden

↓ʌŋkɪ: Saç'a: Bahşis

TDK Tanımı: Yapılan bir hizmete ödenen ücretten ayrı olarak fazla verilen para.

örnek: "Babam parann içini kürdantı birlikte, olduğu gibi aldı. Ersona da hiç bahşız bırakmadı.
- Adatlı Ağaoğlu

D) ʌŋkɪ: Sagay: Düşünceli

TDK Tanımı: 1. Düşünceli olan
2. Düşünerek davranışan, anlayışlı
3. Fikirli
4. Kaygılı olan

ʒɪŋkɪ: Sağıncı: Kurgu

TDK Tanımı: 1. Bir şeyin zembereğini kurmak için kullanılan araç.
2. Zemberegin kurulmuş olma durumu
3. Bir işe hazırlamak için yapılan detkin
4. Çadır
5. Uygulamaya girmeyen, sadece bilmek ve açıklamak amacı güden düşünce
6. Bir filmin değişik süre ve yerlerde çekilen sahnelerini, bir uyum ve anlam bütünlüğü sağlayacak şekilde bir araya getirme, montaj
7. Gerçek olmayan daly ve kahramanlardan oluşan eser.

﴿ حَنْجَ﴾: Sarku: Davet

TDK Tanımı: 1. Çağrı

2. Çağırma

3. Yemekli toplantı

örnek: "Davet günü bir de baktım sənki elini kolunu
sallayarak təqribət buyurdular."

- Nâzim Hikmet

﴿ سَنْجَ﴾: Sancı: Silahşor

TDK Tanımı: 1. Silah kullanmakta ustalık olan kimse

2. Bir ideologiyi bağınaz biçimde savunan kimse

﴿ حَرْفَ﴾: Sarı: Ufuk Çizgisi

TDK Tanımı: 1. Ufkun gecen yarbay düzlemle kesiştiği çizgi;
Ufuk hattı

2. Yıldız hattosının on iki eşit bölüme ayrılan
çizgilerinden her birinin başlangıcından
gecen çizgi veya birinci evin başlangıcı
çizgisi

﴿ حَمْرَ﴾: Sumga: Aceleci

TDK Tanımı: Tez iş gören, qabuk duranın, canı tez, farfora,
firatına gibi, içi tez, evgin, ivecen, iveğen, kurak

↳ ۴۱۲۵: Takır: Ziyaret

TDK Tanımı: Süs

örnek: "Samimi bir kababaklı, zamanımıza ziyaret olan benzersiz şairi görmekten, dualemekten öderse sarhoşdu."

- Ahmet Kabaklı

↓ ۴۱۲۶: Taksuk: Olağanüstü

TDK Tanımı: 1. Alıştırmadan benzerlerinden farklı olan, ferklerinde

örnek: "Bozı kentlerin, insanın üstünde olağanüstü ekisi; oluyor."

- Halide Edip Adıvar

2. Beklenmedik bir zamanda yapılan, önceden tasarılanmamış olan, ferklerinde

3. Çok güzel, mükemmel olan, horitlerinde

) ۵۸۱۱۲۶: Taliman: Seçkin

TDK Tanımı: 1. Benzerleri arasında niteliklerin yüksekliğiyle
göze carpan, değer, mümizar, güzide, mütevazı

2. Bir toplumda yaygın ve erken mevkilerde
bulunan ve toplumun eğitim, ekonomi,
siyaset, askeriye, din, sanat vb. alanlarıyla
ilişkili yetkililerin denetimini elinde tutan
kimse

) }) (D) } ♂ : Toygun : Aćemi

TDK Tanımı: 1. Bir işin yabancısı olan, eli o işe alışmamış, bir işi beceremeyen
2. İzinde, mestliğinde yeni olan, deneyimi olmayan, güçlü, gömez, day, amatör
3. Bir yere, bir seye yabancı olan
örnek: "Anbarsızın sen İstanbul'un acemisi olmasın."
- Osman Cemal Kaygili
4. İdmansız
5. Saraya yeni alınmış cariye

N Y N H : Türü : Düzenli

TDK Tanımı: 1. Yerli yerinde, kararlı, teripli olan, münazam
örnek: "Hele, düzenli gitmem diye bir derdileri hiç yoktur."
- Sâmiha Ayverdi
2. Düzen içinde bulunan, sistelli, melodik

D J J H N H : Tüzbay : Bütlün

TDK Tanımı: 1. Tam
2. Bir seyin hepsi, kaba, bilcümle, bilumum, cemi
örnek: "Bütün civar Lâylerde onu sevmeyen yoktur."
- Yakup Kadri Karaosmanoğlu
3. Bezük olmayan. (Para)
4. Tek parça olma durumu

) (↓) λ } : Uçmağ : Cennet

TDK Tanımı: 1. Dini inanışlara göre imanlı ve iyi kimselerin ölümden sonra Allâh tarafından mükâfar olarak konulacakları ve her türlü fasavurun içinde güzellik ve nimetlerle dolu yer.
Örnek: "Cennet cennet dedilleri birkaç kâtle birkaç huri isteyene ver sen anı, bana seni gerek seni."
- Yunus Emre

2. Herhangi bir seyden fazlasıyla bulunan yer.
  3. Herhangi bir seyin katmeyeceği yapıldığı yer
  4. Çok güzel, huzur veren yer.

Yukus: Zeka

TDK Tanımı: 1. İnsanın düşünme, akıl yürütme, öğrenme, kavramları ve nesneleri: Zihinde canlıdırabilme objektif gerçekleri algılama, yorumlama, sonuca gitme, bedeni kontrol edebilme, içat edebilme vb. yeteneklerinin ve becerilerinin tamamı, anlat, drayer, feraset

)(\}\: Ulag\: Soy

TDK Tanımı : 1. Bir arada gelen kimsekerin topluluğu
2. Tür
3. İyi ve iisiün yetenekleri bulunan.

ΛΝΓΤΝ: Ürgüç : Körük

TDK Tanımı: 1. Aşesi çatlandırmak için kullanılan ve açılıp kapanılcak hava üfleyen araç
2. Bazı araçların açılıp kapanabilir üste kaplanmış bölümü
3. Bazı müzik araçlarında hava vermeye yarayan, el veya ayakta işletilen mezin veya kağıt bölüm

ΕΤΥΝ: Ürük : Daimi

TDK Tanımı: Sürekli

Örnek: "Bununla beraber daimî mağlubiyetlerin acısıyla sarsılıyorduk."
- Asaf Hâleç Çelebi

ΣΕΩΝ: Üyge : Zararsız

TDK Tanımı: 1. Zarar vermeyen, zararı dokunmayan, dekunsız

2. iyansız

2. Oldukça iyi, 2iyansız

3. Zarar görmeden

Örnek: "O günlerde ayakta kalabilmenin, ..., günleri zararsız, 2iyansız geçirebilmenin tek yolu durumu idare etme yâhemi herhalde böyle davranışyı gerektirmektedir."

- Ahmet C. Gazioglu

{J}D: Yulu: Adalet

- TDK Tanımı: 1. Hakk ve hukuka uygunluk, hakkı gözece
2. Yasalarda sahip olunan hakların herkes tarafından
kullanılmasının sağlanması, türde
örnek: "Habir kuvvet beni adaletin tecelliisi için
girişimden menedemeyecektir."
- Nazım Hikmet
3. Bir işi uygulayan, yerine getiren devlet kuruluşları
4. Herkes kendine uygun düzeni, kendi hakkı olanı
verme.

)J)(Sx){D: Yumuşgan: Birleştirici

TDK Tanımı: Birbiri ile tartışan iki kişi arasında ortaya çıkan,
arabulucu kimse

ENYHNG: Yüzüğ: Dürüst

- TDK Tanımı: 1. Sözcünde ve davranışlarında doğruluktan
ayrılmayan, doğru (kimse)
2. Kurallara uygun, yanlışsız olan
örnek: "İyi giyinmek her zaman dürüst bir zanat
iftade etmeyi."
- Halide Edip Adıvar

MURAT SADI KURT OĞLU

FATİH SULTAN MEHMET ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

İSKENDERUN